

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/107/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3613205119
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3613205119.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci navrhovateľky Z. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX proti odporcovi Y. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, o určenie otcovstva k maloletému V. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 20. októbra 2015 č. k. 3C/90/2013-78, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa povinnosti otca platiť výživné, zameškaného výživného **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa náhrady trov konania **m e n í t a k**, že odporca **j e p o v i n ť** zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania 311,- eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok za návrh **z r u š u j e .**

Odporca **j e p o v i n ť** zaplatiť navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania 74,58 eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že odporca Y. O. je otcom maloletého V. H. z matky Z. H., rod. B.. Zároveň zveril maloletého V. do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok a otca zaviazal platiť výživné na maloletého po 60 eur mesačne vždy do 15-teho dňa v tom ktorom mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od 07.02.2012. Zameškané výživné za čas od 07.02.2012 do 20.10.2015 v sume 2.040 eur súd povolil otcovi splácať v splátkach po 10 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok. Odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania v sume 245 eur, zároveň trovy štátu vo výške 11,42 eur, a zároveň odporcu zaviazal zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výške 66 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 94 ods. 1, 2, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine s tým, že po zhodnotení výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že návrh je podaný dôvodne. Navrhovateľka sa v rozhodnej dobe stýkala s odporcom bez použitia ochranných prostriedkov, pričom zo znaleckého posudku znalca z odboru DNA vyplynulo, že biologické otcovstvo odporcu je treba pokladať za prakticky dokázané. Súd preto určil, že odporca je otcom mal. V., a zároveň zveril dieťa do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Odporcu zaviazal platiť výživné na maloletého po 60 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám matky s účinnosťou od 01.07.2012, teda od narodenia dieťaťa. Pri stanovení výšky výživného súd vychádzal z majetkových, zárobkových možností a schopností účastníkov konania.

Matka je v súčasnosti na materskej dovolenke, poberá materskú 340 eur a okrem maloletého V. má vyživovaciu povinnosť ešte k jednému dieťaťu, ktoré sa jej narodilo 13.07.2015 a ktoré má so svojim manželom. Otec okrem maloletého nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť, pracoval v zahraničí, kde dosahoval príjem 1.000 eur mesačne v čistom a od 17.10.2015 nepracuje, nezaevidoval sa na úrade práce a uviedol, že žije z toho, čo si zarobil, keď pracoval v zahraničí na lodi. Zameškané výživné za čas od 07.02.2012 do vyhlásenia rozsudku, teda 20.10.2015 v sume 2.040 eur súd povolil otcovi splácať v splátkach po 10 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok. Pokiaľ ide o zameškané výživné otec prispel od narodenia dieťaťa v mesiacoch apríl až september 2015 na výživu po 30 eur, a teda dobrovoľne zaplatil 180 eur. Zároveň bol odporca zaviazaný v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania, ktorá suma predstavuje zložený preddavok na znalecké dokazovanie. Odporcu súd zaviazal zaplatiť na účet súdu trovy štátu v súlade s § 148 ods. 1 O.s.p. vo výške 11,42 eur, čo predstavuje doplatok na znalečnom a tiež súdny poplatok za podaný návrh v sume 66 eur.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie odporca, ktorý namietal, že Okresný súd Partizánske vo vydanom rozsudku plne opomenul jeho stretávanie sa s maloletým V.. Ďalej namietal, že má právo spolurozhodovať o jeho vzdelávaní, trávení voľného času a byť informovaný o každej jeho ceste mimo Slovenskej republiky. Trval na tom, aby dieťa malo v rodnom liste zapísané priezvisko O.. Matka maloletého dieťaťa sa so svojim manželom dopredu dohodla, že vzniknutá situácia im dáva možnosť špekulácie. Žiadal preto, aby suma, ktorú bol povinný platiť na základe rozsudku rozdelil súd tak, že 30 eur bude platiť k rukám matky a 30 eur bude platiť na účet v banke s tým, že rovnako zameškané výživné otec bude splácať na účet zriadený v banke v prospech maloletého, pričom matka má právo vybrať z takto zriadeného účtu príslušnú finančnú hotovosť len v prípade, ak sa sama dostane hmotnej núdze. Žiadal tiež, aby súd rozdelil trovy konania rovnakou mierou pre oboch účastníkov konania, teda aby prihliadal na skutočnosť, že matka pravdepodobne uviedla do omylu svojho manžela, že je otcom maloletého, pričom tento manžel bol zároveň zapísaný do rodného listu maloletého. Preto žiadal, aby vo vzťahu k trovám konania súd upravil jeho povinnosť zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania vo výške 245 eur a súdny poplatok vo výške 66 eur v tom zmysle, že navrhovateľka nemá právo na náhradu trov konania a poplatku za podaný návrh, ale účastníci si všetky trovy rozdelia medzi seba rovným dielom.

K podanému odvolaniu sa vyjadril opatrovník, ktorý doporučil prehodnotiť skutočnosti, ktoré uvádza otec v odvolaní a na základe toho rozhodnúť.

K podanému odvolaniu sa rovnako písomne vyjadrila matka maloletého, ktorá uviedla, že pokiaľ ide o úpravu vyživovacej povinnosti na sumu 30 eur, resp. s tým, že otec bude zaviazaný zvyšných 30 eur platiť na osobitný účet, s týmto návrhom nesúhlasí. Bez ohľadu na nárok výživné nemožno viazať na okolnosť, či sa matka ocitne, prípadne neocitne v stave hmotnej núdze. Odporcom navrhované výživné vo výške 30 eur považuje za neprimerane nízke s poukazom na odôvodnené potreby dieťaťa, ale s poukazom na zárodkové pomery povinného. Dieťa navštevuje materskú školu v súvislosti s čím jej vznikajú náklady vo výške 50 eur mesačne v súvislosti so školným, stravou ako aj výukou anglického jazyka. Má oslabenú imunitu, veľmi často býva chorý, musí s ním absolvovať návštevy kardiológa, alergológa a bol už niekoľkokrát hospitalizovaný. Vyslovila presvedčenie, že možnosti, schopnosti otca umožňujú mu platiť výživné vo výške 60 eur mesačne. Odporca dosahuje nadštandardný príjem a preto mimo sezóny pracovať nemusí. Ak dosahuje vyššiu životnú úroveň, výška výživného by nemala byť určená na hranici životného minima. Okrem V. má ona ešte jednu vyživovaciu povinnosť k mal. H., nar. XX.XX.XXXX, pričom odporca ďalšie vyživovacie povinnosti nemá. Čo sa týka styku, súd prvého stupňa styk otca s maloletým neupravoval z dôvodu, že na súde prvého stupňa žiadali styk neupraviť. Dôvodom prejavenej vôle bola tá skutočnosť, že otec sa väčšinu času zdržiava v zahraničí a styk by ani nedokázal realizovať. Otec od narodenia prejavil záujem prísť pozrieť maloletého V. iba jedenkrát, avšak napokon neprišiel a o dieťa sa nezaujímal. Predmetom prvostupňového konania nebola zmena priezviska, a preto pokladá odvolanie otca v časti, kde žiada zmenu priezviska za celkom nedôvodnú. V kompetencii súdu nie je rozhodovanie o zmene priezviska, ale súd môže rozhodovať o nahradení súhlasu druhého rodiča a podaní žiadosti o zmenu priezviska. Nesúhlasila tiež s tým, aby každý z nich znášal trovy konania v rovnakom rozsahu, pretože na takéto rozhodnutie nie je daný dôvod. Trovy konania vznikli z toho dôvodu, že odporca otcovstvo k dieťaťu popieral, a preto bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie. Odporca v konaní pred súdom vytyčené pojednávania neustále ignoroval, tieto boli odročované a až

po vyslaní polície začal svoju neprítomnosť ospravedlňovať tým, že je v zahraničí. Uplatnila si zároveň trovy odvolacieho konania spočívajúce v spísaní vyjadrenia k odvolaniu advokátom vo výške 74,58 eur.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa určenia vyživovacej povinnosti je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. z týchto dôvodov.

Rozsudok súdu prvého stupňa je v časti, v ktorej súd určil, že odporca je otcom maloletého ako aj v časti zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky odvolaním napadnutý nebol, a preto v tejto časti je rozhodnutie právoplatné a rozhodovaním odvolacieho súdu nedotknuté.

Predmetom prieskumu zo strany odvolacieho súdu bol potom výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým určil vyživovaciu povinnosť odporcu na maloletého po 60 eur mesačne vrátane zameškaného výživného a náhrada trov konania pred súdom prvého stupňa.

Základnými kritériami pre určenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom sú predovšetkým schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 os. 2 veta prvá Zákona o rodine) s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Pri určení výživného súd prihliadne nielen na odôvodnené potreby oprávneného, ale aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu a rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. V prípade určovania vyživovacej povinnosti u povinnej osoby sú rozhodujúce objektívne reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné. Povinnosť obidvoch rodičov starať sa o výživu detí je odrazom zásady, podľa ktorej sa na zabezpečenie osobných potrieb a výživy maloletého dieťaťa podieľajú obaja rodičia podľa svojich objektívnych možností a schopností, v ktorých sa zohľadňuje vzdelanie, zdravotný stav, prípadne iné relevantné skutočnosti, ktoré majú vplyv na ich sociálny status, materiálne a finančné zázemie a podľa pomerov ich zárobkov, finančného príjmu a celkovej finančnej a sociálnej situácie. Zákonná úprava vychádza z predpokladu, že osobná starostlivosť o maloleté dieťa, ktorú poskytuje jeden z rodičov predstavuje materiálnu hodnotu porovnateľnú s finančným príspevkom, ktorý poskytuje druhý rodič vo forme výživného. Náročnosť osobnej starostlivosti o dieťaťa je determinovaná vekom dieťaťa. Pri určovaní výšky výživného podľa cit. ustanovení je potrebné brať ohľad na potreby oprávneného, ktoré súvisia najmä s vekom dieťaťa, zdravotným stavom, potrebami, jeho záujmami a pod.. Povinnosť oboch rodičov rovnako sa starať o výživu dieťaťa neznamena mechanickú rovnosť, ale to, že úhradu potrieb na výživu dieťaťa poskytujú obaja rodičia podľa svojich schopností, možností, pričom je nesporné, že povinnosťou oboch rodičov je prispievať na výživu maloletého výživným.

V prejednávanej veci je nepochybné, že súd prvého stupňa zohľadnil všetky rozhodujúce skutočnosti pri určení vyživovacej povinnosti odporcu voči maloletému.

Vo vzťahu k matke je nutné konštatovať, že táto má okrem V. ešte jednu vyživovaciu povinnosť, je na materskej dovolenke a s poukazom na vek dieťaťa v súčasnosti svojou osobnou starostlivosťou plne vyvažuje finančnú príspevkovú povinnosť odporcu. Vo vzťahu k odporcovi je ďalej nutné konštatovať, že súdom stanovené výživné vo výške 60 eur zodpovedá jeho schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom. Pokiaľ vychádzame z jeho vyjadrenia za stavu, kedy tento pol roka pracuje a následný čas nepracuje, nakoľko čerpá z príjmu, ktorý dosiahol v čase, kedy bol zamestnaný a za stavu, kedy sa tento nezaevidoval na úrade práce, nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť a pri jeho príjme v zahraničí okolo 1.000 eur mesačne v čistom je v schopnostiach a možnostiach odporcu platiť výživné na dieťa po 60 eur mesačne. Za stavu, kedy dieťa už v súčasnosti začalo navštevovať materskú školu nie je možné jeho vyživovaciu povinnosť rozdeliť na zložku, ktorú má platiť k rukám matky a zložku, s ktorou by sa prípadne platili úspory v prospech maloletého. K takémuto postupu môže súd pristúpiť jedine za predpokladu, že riadne platenie výživného plne postačuje na úhradu všetkých základných potrieb u dieťaťa a zložka, ktorá bude určená v prospech maloletého na účet v banke slúži na tvorbu úspor v prospech maloletého

dieťaťa, čo však nie je prejednávaný prípad. Súdom stanovené výživné vo výške 60 eur postačuje len na krytie všetkých základných potrieb na strane maloletého, a preto nie je možné jeho časť poukazovať na účet v banke, tak ako žiadal otec vo svojom odvolaní.

Faktom je, že v súlade s ust. § 113 ods. 2 O.s.p. s konaním o určenie otcovstva je spojené aj konanie o výchove a výžive maloletého dieťaťa, čo by v konečnom dôsledku zahŕňalo aj úpravu styku. Ako však vyplýva z obsahu spisu súdu prvého stupňa účastníci na pojednávaní uviedli, že navrhovateľka je ochotná dobrovoľne umožniť stretávanie sa odporcu s dieťaťom, a preto nie je potrebné styk odporcu s maloletým upravovať súdne. Pokiaľ by takáto dohoda medzi rodičmi v budúcnosti nefungovala, nič nebráni otcovi v tom, aby požiadal súd o určenie doby styku s mal. V..

Čo sa týka priezviska maloletého z ust. § 40 ods. 3 Zákona o rodine platí, že ak sa rodičia nedohodnú o mene alebo priezvisku mal. dieťaťa alebo ak žiadny z rodičov nie je známy, určí meno alebo priezvisko súd. V prípade, pokiaľ má odporca za to, že chce aby maloletý niesol jeho priezvisko nič mu nebráni v tom, aby sa obrátil na súd so svojim nárokom samostatným návrhom.

Čiastočného pochybenia sa dopustil súd prvého stupňa v časti, kde rozhodoval o náhrade trov konania, ktoré je povinný zaplatiť odporca v prospech navrhovateľky a vo výroku, kde zaviazal odporcu k zaplateniu súdneho poplatku vo výške 66 eur. Vo vzťahu k náhrade trov konania navrhovateľky súd prvého stupňa správne uzatvoril, že je to odporca, ktorý úspech vo veci nemal, a preto je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania tak, ako to predpokladá § 142 ods. 1 O.s.p.. Pochybenia sa však dopustil pri vyčíslení trov konania úspešnej navrhovateľky v tom smere, že do týchto bola zahrnutá len suma 245 eur, ktorá spočívala v zložení zálohy na znalecké dokazovanie v tejto výške. Vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu odvolací súd konštatuje, že toto bolo nariadené z dôvodu, že odporca spochybňoval otcovstvo v prejednáwanej veci, pričom v konečnom dôsledku navrhovateľka bola v konaní úspešná, nakoľko preukázala, že odporca je otcom mal. V.. Za tohto stavu má potom navrhovateľka právo na náhradu trov konania pred súdom prvého stupňa. Tieto však spočívali nielen v zaplatení zálohy na znalca vo výške 245 eur, avšak aj v zaplatenom súdnom poplatku za návrh vo výške 66 eur. Z obsahu spisu vyplýva, že výzvou zo dňa 25.06.2013 bola navrhovateľka vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku za návrh, pričom z obsahu spisu súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že dňa 28.06.2013 navrhovateľka sumu 66 eur zaplatila. Nakoľko sa jedná o trovy, ktoré vyplývajú zo spisu, bolo povinnosťou súdu prvého stupňa tieto trovy, ktoré navrhovateľke vznikli vo výške 66 eur v súvislosti so zaplatením súdneho poplatku za návrh pripočítať k náhrade k zálohe, ktorú zaplatila na trovy znaleckého dokazovania a celkovo takto trovy úspešnej navrhovateľky predstavujú sumu 311 eur. Preto dospel odvolací súd k záveru, že je potrebné rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania zmeniť v súlade s § 220 O.s.p. tak, že odporca bude povinný zaplatiť navrhovateľke sumu 311 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň sa však nejedná o rozhodnutie v neprospech odvolateľa preto, lebo odvolací súd súčasne rozhodol tak, že zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. povinnosť odporcu zaplatiť na účet súdu súdny poplatok za návrh vo výške 66,- eur, nakoľko tento výrok bol v prejednáwanej veci nadbytočný, pretože súdny poplatok za návrh už bol zaplatený.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnej navrhovateľke v odvolacom konaní bola priznaná ich náhrada spočívajúca v zaplatení odmene v prospech advokátky Mgr. Andrey Antalovej zo strany odporkyne za spísanie vyjadrenia k odvolaniu odporcu vo výške 74,58 eur (t.j. 1 úkon právnej služby 66,- eur + režijný paušál 8,58 eur).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.